

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De fide instrumentorum. Consilium CXXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

nimirum ad movendum animum Iudicis, & sic minime ad processum; ex mente enim & intentione proferentis & agentis verba & actus accipienda sunt, l. si quis intentione de iud. l. non omnia de rebus cred. si cert. petat. Et hæc quidem cum uniformem habeant iuris rationem perinde obtinent sive Reus sive Actor exhibeat iuris allegationes seu consilium; ut supervacuum sit hic inquirere, quis Actoris partes sustineat.

Verum quia etiam contenditur de edenda copia alterius scripturæ, quam post publicam Hieronymus Revelasco exhibuit & super solutionem appellavit, quæ magis videtur de actis esse (ut sunt responsiones & exceptiones c. quoniam contra de probat.) tam improbabili esse non videtur partis adversæ obiectio, quod Revelasco partes Actoris sustineat, ideoque ex more iudiciorum ultima scriptura debeat esse Opponentium, non ipsius Revelasco, quem hujus causæ Impetrantem & Actorem vocant, à quo ob id etiam antecedentes scripturas sustinent edendas esse, cum alioqui fieri non posset, ut ultimo loco scribant Opponentibus, si quod penultimò scriptis Actor, ipsi ignorent. Cæterum nec hac ex parte satis probabilis est Opponentium petitio, propterea quod præparatoria iudiciorum ex consuetudine dependeat, & in illis cuiusque consistorij seu tribunalis obtinens consuetudo spectari & observari debeat: usque adeo ut Iason in d. §. Edenda, in præscripto articulo de edendis iurum allegationibus satis evidenter præsupponat, non esse edenda iuris motiva, si consuetudo fori alicujus hoc habeat; qui idcirco istum iuris articulum definit, circumscripta, hoc est cessante consuetudine. Cum ergo posterioris partis scripturæ, ut sunt conclusiones, additiones, & similes item iuris motiva, ex generali fere omnium tribunalium in his Belgicis regionibus obtinente consuetudine non soleant edi, aut earum copia parti adversæ tradij; non iuste postulat dictæ scripturæ, quam Revelasco vocat super solutionem, editio seu copia: accedit etenim huiusmodi scriptura loco consilij seu motivi iuris, & ad solius Iudicis instructionem pertinet; continens demonstrationem inutilitatis vel impertinentiæ antecedentium scripturarum & probationum, non etiam novi alicujus facti allegationem; eoque respectu obtulit idem Revelasco ad tollendam omnem partis adversæ contradictionem, ut si ulla novi facti allegatio contineatur in dicta super solutionis scriptura, rejiciatur. Atque ita inutilis est in proposito disquisitio, quis in hac lite partes actoris sustineat; quamvis verius sit, Revelascum hic eas non sustinere: quia nullum ius obligationis adversus Opponentem præten dit. Neque facit in contrarium Caroli Molinæ allegata decisio, ad consue. Paris. tit. 1. §. fin. Glossa. 6. nu. 21. nam non hoc dicit indefinitè Actoris partes eum semper obtinere, qui ad rationes reddendas tenetur & requiritur, sed limitativè quantum ad probationem contentorum in rationibus; ut generaliter Reus quicumque partes actoris sustinere dicitur excipiendo, l. 1. de excep. l. In exceptionibus de probat. qui tamen verè actor non est; & sic ex comparatione & certo respectu, & non absolute, hæc accipienda sunt in constituenda conditione ac qualitate personarum,

ex quibus iudicium fundatur, l. Si procuratorem v. Mandati l. Clam possidere de acquir. possess. ingressus enim & origo iudicij, ac prima præcipuaque materia inspicienda est.

De fide instrumentorum.

S V M M A R I U M.

Consultationes juris an taxari debeant.

1. 5. Consultationum iuris usus.
2. Consultationes iuris an adversario edenda.
3. Interrogatoria parti adversa non eduntur & tamen taxantur.
4. Index expensis partis consulere potest peritos.

CONSILIVM CXXVII.

INSOLITUM est, quo pro parte Mecheldis Stevens petitioni expensarum pro consilio iuris obijctor; quasi scilicet consilij seu consultationis confectio & exhibitio perinde non debeat venire in condemnationem expensarum, ut alia per Advocatum confectæ, & exhibitæ scripturæ: sed ut inauditum id est, ita quoque à ratione & jure alienum. Hoc etenim manifestum est consultationum usum invaluisse loco allegationum, quibus in conspectu iudicis peracta causa Advocati utriusque partis disputare solent super his quæ in causa deducta sunt, ipsque accommodare iuris rationes. Spec. in tit. de disput. & alleg. advoc. 10. De Amicis consil. 103. quin autem pro huiusmodi allegationibus patrono causæ seu Advocato salarium debeatur, dubium non est, & tanto quidem majus quanto major est illius facundia & eruditio, l. 1. §. in honorarijs de var. & extraor. cognit. Cum igitur allegationum & disputationum, quæ vivâ voce fieri solent, usus in deluetudinem abierit, vel propter Advocatorum fortè impetitiâ, vel memoriæ labilitatem, vel ad evitandum contentiosa iurgia; quæ in contentione verborum plerumque exoriri solent, l. Quisquis. c. de postulando, earumque vices præbeant consultationes scripto comprehensæ, ob conditionem Iudicium, qui sæpè juris sunt imperiti & assessoribus utuntur, meritò inter litis expensas referri debet ea impensa, quæ pro huiusmodi consilio seu consultatione Doctori aut Advocato datur. Cum enim iniqua litis propositio causam huiusmodi impensæ faciendæ præbeat, cur ad autorem seu causam præbentem non referetur? cur non perinde in numerum expensarum venire debet scriptura iuris rationibus instructa; cum sine controversia in eum veniant aliæ quæcumque scripturæ nullo ingenio, nullo labore, & plerumque dictantibus tabulis aut procuratoribus scriptæ?

Nec ad rem facit, quod consultationes in iudicio sic exhibeantur, ut adversario non sit ius inspiciendi, nec ei debeat copia dari, Iud. Rom. in l. 1. §. edenda nu. 6. & singul. 266. Fuit interrogatum, Alex. in Auth. Iubemus n. 5. c. de iud. Matth. de Assili. ad consil. Neep. lib. 1. rubrica 27. nu. 29. Nam idem quoque fit in interrogatorijs, quæ ad informandum Iudicem in productione & examine testium dantur, ut scilicet earum copia parti non detur, Innoc. in c.

in c. Per tuas de testib. Philip. Decius in l. 2. num. 20. C. De eden. quæ tamen interrogatoria in numerum seu taxationem expensarum venire, nulla est dubitatio; cum id demonstret usus, & procurator Mechteldis in hac causa è numero expensarum illa non reijciat. Si igitur hoc æquum bonum est in interrogatorijs, quibus allegationes & consultationes juris æquiparantur, Decius d. num. 20. æquum quoque videri debet in ipsis consultationibus, ut æquiparatorum eadem sit ratio l. 1. De leg. 1. Bart. in l. 2. §. ult. De leg. 2. † Atque hinc etiam est quod iudex, cum causa id postulat, aut ei consultum videtur, ipse consilium à sapientibus & jurisperitis sæpè requirat, nec tamen suo, nec illius, pro quo sententia fertur, sed illius qui in causa succumbit, onere, ac periculo; Spec. in tit. de De requis. consilij in princ. Prout non raro in condemnationem & taxationem expensarum veniunt etiam honoraria advocatorum, qui in exordio litis fuerunt consulti, ubi tantum consilij, non ordinariarum scripturarum consideratio haberi potest, l. sancimus C. de iudic. In summa cum nullus debeat ius suum indiscussum relinquere, l. illud De perit. hered. damniq. reparatio ad eum recidere debeat, qui damni causam præbuit, l. Qui occidit §. in hac ad l. Aquil. postulat juris ratio, ut in expensarum judicialium numerum venire debeat quicquid ad instruendum Iudicem victor in causa erogavit, nihilq. ferè sit, quod §. iustius eo redigatur; præsertim cum etiam ex consuetudine in auditorio Reverendi Domini Conservatoris Lovaniensis ita sit receptum, ut consultationes juris ad numerum & taxam expensarum admittantur. Quæ consuetudo, cessantibus prædictis rationibus, hic spectanda esset; ut in expensarum judicialium taxatione generaliter faciendum esse tradidit Iacobus de Arena, in tit. de expens. §. 14. De modo seu quantitate hujus impensæ, quæ pro exhibita consultatione petitur, nihil obijcit pars condemnata, ut nec obijciendi causa est; tum quod in ea quantitate comprehendatur lectio & visitatio processus primæ instantiæ, qui magnus est, & sine cujus lectione hæc consultatio fieri non potuit; tum quod laborem magnum contineat, & in multitudine ac varietate articulorum, quibus constat, ingenij & industriæ exercitationem requisiverit; tum quod prolixa sit, ita ut augendi quàm diminuendi salarij major sit occasio.

De fide instrumentorum.

S V M M A R I V M.

Notariatus probatio.

1. Heres tenetur factum defuncti præstare.
2. Heres non fit qui accepto pretio hereditatem omittit.
3. Codicillus prateritione liberorum non annullatur.
4. Notariatus non præsumitur nisi probetur.
5. 7. Instrumenta, an valeant facta ab eo qui pro Notario habebatur.
6. Notarius ut quis præsumatur quanti temporis debeat esse ipsius exercitium.
8. Sententia adversus non citatum nulla est.
9. Colonius domino possessionem intervertere non debet.

CONSILIVM CXXVIII.

ELEGANTER & acutè deduxit Clarissimus Dominus Carolus à Nitzen Concilij Provincialis occidentalis Frisiæ Præses quæcumque faciunt ad obtinendam victoriam in hac appellationis causa, quam prosequitur Petrus à Nitzen, suo & suorum consortium nominibus Appellans contra Joannem van Elsracke Appellatum; sic quod nobis scribendi occasio ferè prærepta sit: sollicitudini tamen ac diligentia Appellantis suffragantes in pauca contrahemus, ac conspicienda proponemus ea tantum, quæ in majore hac actorum mole statum ac merita causæ continent. Et quamvis disputatio hujus litis à testamento per quondam Andream Cruckebeckers condito caperit pro illius validitate sustinenda, definit tamen in rei vindicationem seu Publicianam actionem suadi triginta trium mensurarum: ita ut testamenti causa in effectu, & extremo hujus litis licoipo incidens magis videatur vindicatio. Quare hanc, velut in intentione Actoris primum & præcipuum fundamentum, priore loco consolidabimus; post deinde testamentariam quætionem, exceptionum & replicationum loco constituemus; ita enim erit tractatio dilucidior.

Iustam autem vindicandi seu Publicianæ agendi causam Petro faciunt ex parte ipsius dominium, & ex parte Rei conventi possessio, l. In rem, l. Qui petitorio De rei vindic. De possessione Rei nulla est dubitatio, quia Reus illam apertè fatetur. De dominio Actoris sufficienter constat ex instrumento traditionis acquisiti hujus fundi ex causa emptionis, quam quondam Martinus Nitzen pater Actoris, (ut ex confessione partis Reæ constat) cum Gertrude Heutens vidua præfati Andree matre Joannis Cnoeps, alias Cruyckenbeckers, primi Rei citati, nec non Joannis Elsracke uterini fratris ejusdem originalis Rei, hanc causam resumentis, nunc ante quinquaginta annos seu ante hanc litem ceptam, viginti octo annis iniit: virtute ejus emptionis Actoris parentes possessionem nacti sunt, & ultra viginti annos hunc fundum possederunt, usque ad tempus mortis suæ, uti testes ab Actore producti deponunt. Cui quidem Gertrudi hic fundus per præfatum Andream, ejusdem Rei citati patrem, testamento legatus fuit: ita ut cum titulus emptionis, Martini emptionem, & titulus legati venditoris venditionem ad extremam etiam perfectionem instruat, & ex his causis dominium fuerit acquisitum, l. Quæratione §. nihil autem De acquir. rer. domin. aut saltem usucapiendi conditio, l. Quæcumque De publ. in rem actione; consequens sit, præfatum Actorem fundatum esse ad hunc fundum vindicandum, seu Publicianæ actione persequendum, d. l. Quæcumque, cum præfato Martino emptori cum cohæredibus suis, quorum nomine agit, hæres sit effectus, l. Hereditas, l. Qui in aliterius De reg. iuris, uti Reus apertè confitetur, & testes Actoris deponunt.

Itaque relicta Actoris intentione ad exceptiones respiciendum est: inter quas prima est, quod hæc bona non fuerint dictæ Gertrudis venditoris jure proprietatis, licet usufructum in ijs habuerit; ipsa ut in præjudicium filij proprietarij mater vendens.